

Δελτίο Τύπου
του Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής Μακεδονίας
του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος.
Θεσσαλονίκη, 17 Σεπτεμβρίου 2026

Όχι στα συρματοπλέγματα, όχι στον διαχωρισμό
Για ένα σχολείο και μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Κεντρικής Μακεδονίας του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος εκφράζει τον έντονο προβληματισμό και την ανησυχία του σχετικά με την τοποθέτηση περίφραξης με συρματοπλέγμα στον προαύλιο χώρο του Ειδικού Σχολείου Νέας Ποτίδαιας.

Ανεξάρτητα από τις προθέσεις ή τις τεχνικές εξηγήσεις που συνοδεύουν την παρέμβαση αυτή, η εικόνα ενός σχολείου όπου παιδιά με αναπηρία συνυπάρχουν με συρματοπλέγματα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ως μια ουδέτερη διοικητική ή κατασκευαστική επιλογή. Τα σύμβολα έχουν σημασία. Και το συρματοπλέγμα παραπέμπει διαχρονικά στον διαχωρισμό, στον αποκλεισμό, στην επιτήρηση και στον περιορισμό.

Η εξέλιξη αυτή αναδεικνύει ένα βαθύτερο και περισσότερο πολιτικό ζήτημα: τη συνεχιζόμενη αναπαραγωγή πρακτικών και θεσμών που αντιμετωπίζουν την αναπηρία ως κάτι που πρέπει να διαχωρίζεται από τον κοινωνικό ιστό. Ως κοινωνικοί λειτουργοί, υπερασπιζόμαστε το δικαίωμα όλων των παιδιών να εκπαιδεύονται, να κοινωνικοποιούνται και να συμμετέχουν ισότιμα μέσα στην κοινότητα και όχι σε παράλληλες, διαχωρισμένες εκπαιδευτικές δομές.

Τα ειδικά σχολεία, ανεξάρτητα από τις προσπάθειες των εργαζομένων που τα στελεχώνουν και συχνά δίνουν καθημερινά μάχες για την υποστήριξη των μαθητών τους, αποτελούν δομές που διατηρούν ένα διαχωρισμένο μοντέλο εκπαίδευσης. Η ύπαρξή τους συντηρεί την αντίληψη ότι τα ανάπηρα παιδιά ανήκουν σε διαφορετικούς χώρους εκπαίδευσης, διαφορετικούς χώρους κοινωνικοποίησης και τελικά σε διαφορετικές κοινωνικές διαδρομές. Ο αποκλεισμός δεν ξεκινά στα ιδρύματα ενηλίκων. Ξεκινά πολύ νωρίτερα, όταν η κοινωνία επιλέγει να διαχωρίζει τα παιδιά από τα πρώτα κιόλας χρόνια της ζωής τους.

Η διεθνής εμπειρία και το αναπηρικό κίνημα έχουν αναδείξει εδώ και δεκαετίες ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για την κοινωνική ένταξη και τη χειραφέτηση. Αντίθετα, οι διαχωρισμένες εκπαιδευτικές δομές συχνά λειτουργούν ως ο πρώτος κρίκος μιας αλυσίδας αποκλεισμών που μπορεί να οδηγήσει στην κοινωνική περιθωριοποίηση, την ανεργία, την εξάρτηση και την ιδρυματοποίηση.

Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι ότι σύμφωνα με την αιτιολόγηση που δημοσιοποιήθηκε η περίφραξη τοποθετήθηκε προκειμένου να οριοθετηθεί χώρος όπου πρόκειται να εγκατασταθούν κοντέινερ για τη φοίτηση μαθητών Ρομά. Η εξήγηση αυτή όχι μόνο δεν αμβλύνει τις ανησυχίες μας, αλλά τις εντείνει.

Σε μια περίοδο κατά την οποία η πολιτεία οφείλει να επενδύει σε σύγχρονες, ασφαλείς και ισότιμες εκπαιδευτικές υποδομές για όλα τα παιδιά, εξακολουθούμε να συζητούμε για κοντέινερ ως χώρους εκπαίδευσης. Είναι αδιανόητο παιδιά να καλούνται να απολαύσουν το δικαίωμά τους στη μόρφωση μέσα σε προσωρινές και υποβαθμισμένες κατασκευές, την ώρα που η δημόσια εκπαίδευση χρειάζεται ουσιαστική ενίσχυση και αναβάθμιση.

Ταυτόχρονα, δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο ότι στην ίδια υπόθεση συναντώνται δύο πληθυσμιακές ομάδες που ιστορικά έχουν βιώσει τον αποκλεισμό, τον στιγματισμό και τη θεσμική περιθωριοποίηση: τα ανάπηρα παιδιά και τα παιδιά των κοινοτήτων Ρομά. Η χωρική οριοθέτηση, οι διακριτοί χώροι φοίτησης και οι έκτακτες λύσεις «διαχείρισης» αναπαράγουν λογικές γκετοποίησης αντί να προωθούν την ισότιμη συνύπαρξη, τη συμπερίληψη και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Ως Περιφερειακό Συμβούλιο Κεντρικής Μακεδονίας του ΣΚΛΕ, στεκόμαστε απέναντι σε κάθε πολιτική που οργανώνει την εκπαίδευση και τη φροντίδα μέσα από τον διαχωρισμό και τον αποκλεισμό. Διεκδικούμε:

- Καθολική εφαρμογή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης με επαρκή στελέχωση και χρηματοδότηση των σχολείων.
- Σταδιακή κατάργηση των διαχωρισμένων εκπαιδευτικών δομών και μετάβαση σε ένα ενιαίο, προσβάσιμο και δημοκρατικό σχολείο για όλα τα παιδιά.
- Σύγχρονες δημόσιες σχολικές υποδομές για όλους τους μαθητές, χωρίς κοντέινερ και προσωρινές λύσεις.
- Πολιτικές που θα αντιμετωπίζουν τις κοινωνικές ανισότητες και τον θεσμικό ρατσισμό, αντί να αναπαράγουν συνθήκες γκετοποίησης.
- Ενίσχυση των κοινοτικών υπηρεσιών υποστήριξης, της προσβασιμότητας και της ενεργού συμμετοχής των ίδιων των αναπήρων, των οικογενειών τους και των κοινοτήτων Ρομά στη λήψη αποφάσεων.

Η κοινωνία που χρειαζόμαστε δεν χτίζεται με φράχτες, συρματοπλέγματα και διαχωρισμούς. Χτίζεται με δικαιώματα, ισότητα, αλληλεγγύη και παρουσία όλων στον κοινό δημόσιο χώρο. Κανένα παιδί δεν πρέπει να εκπαιδεύεται πίσω από σύνορα ορατά ή αόρατα.

Εκ του Περιφερειακού Συμβουλίου
Κεντρικής Μακεδονίας του Σ.Κ.Λ.Ε.

